

Osäkerhet vid provtagning och analys av tjärasfalt

Provberedning

Bakgrund

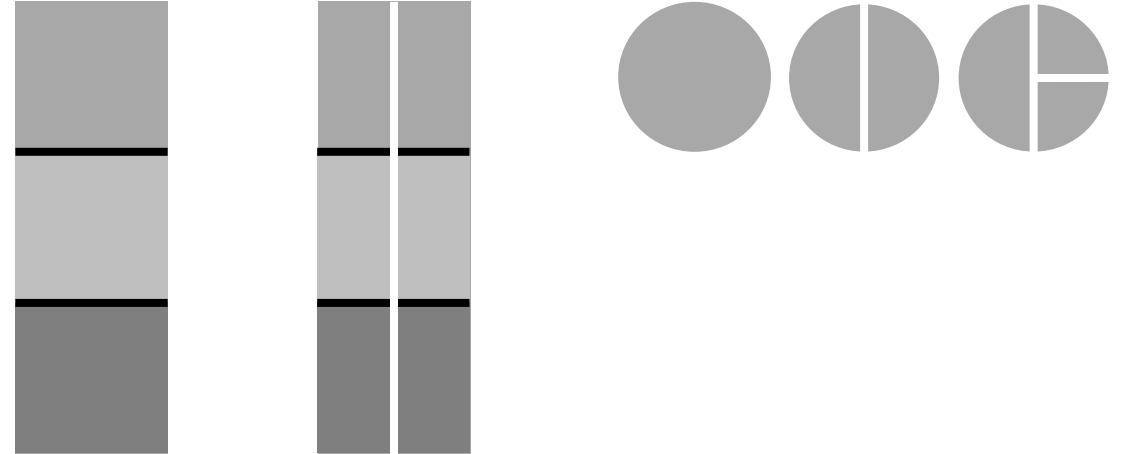
- FOI-projekt, se över hela kedjan från provtagning till analys
- Dyrt att deponera i onödan
- Folk gör olika
- Några tankar om provberedning

Provreducering

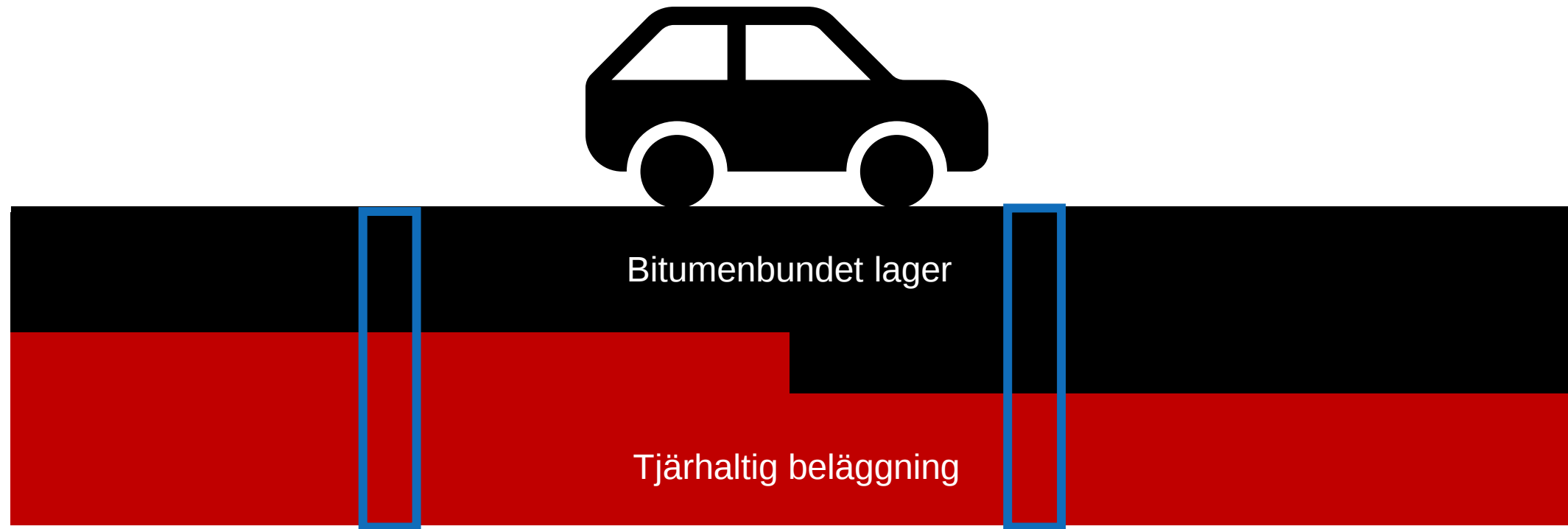
- Labben krossar inte alltid allt
- Labben tar ut 1-4 gram
- Klyva borrhärdar i kvartar

Ökar sannolikheten att prov tas från samtliga lager

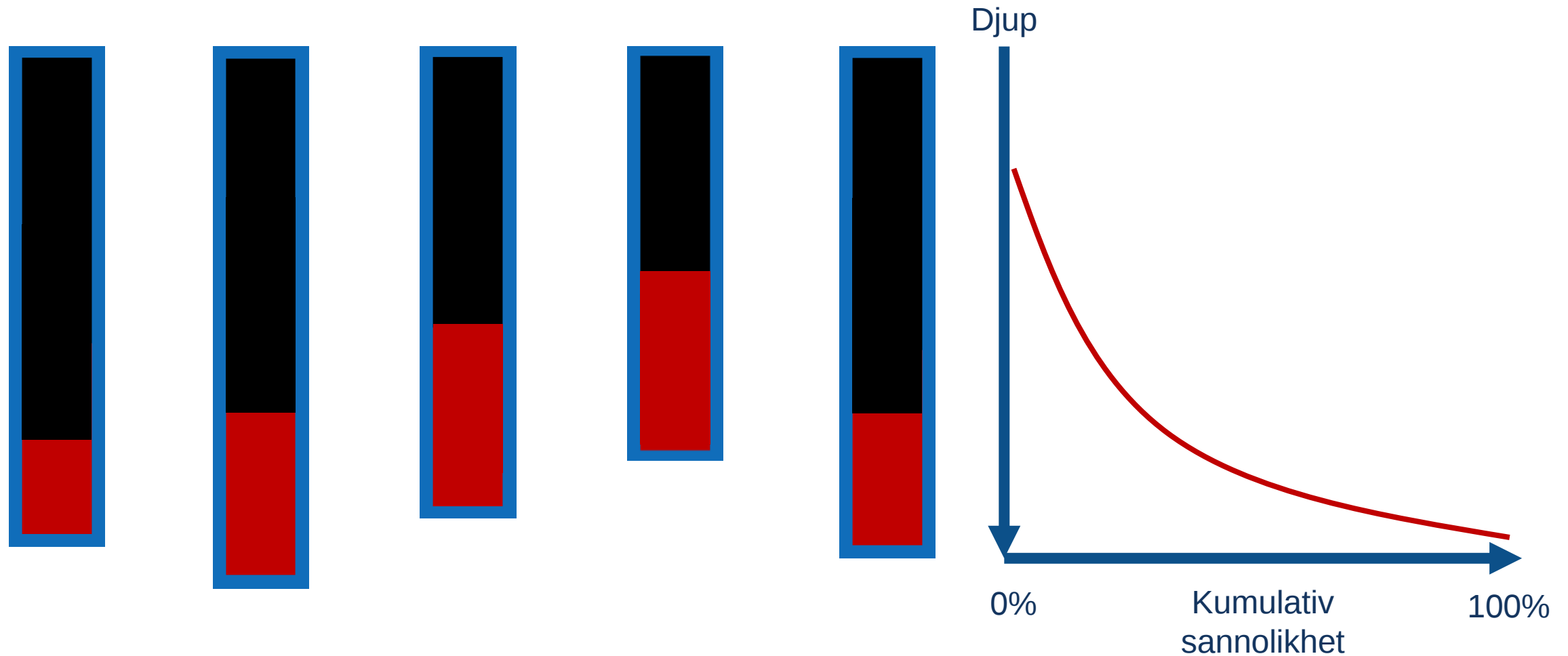
Lämnar material kvar för eventuell omanalys

Lagerdjup varierar

Djupbestämning – Underlag för beslut om fräsningsdjup

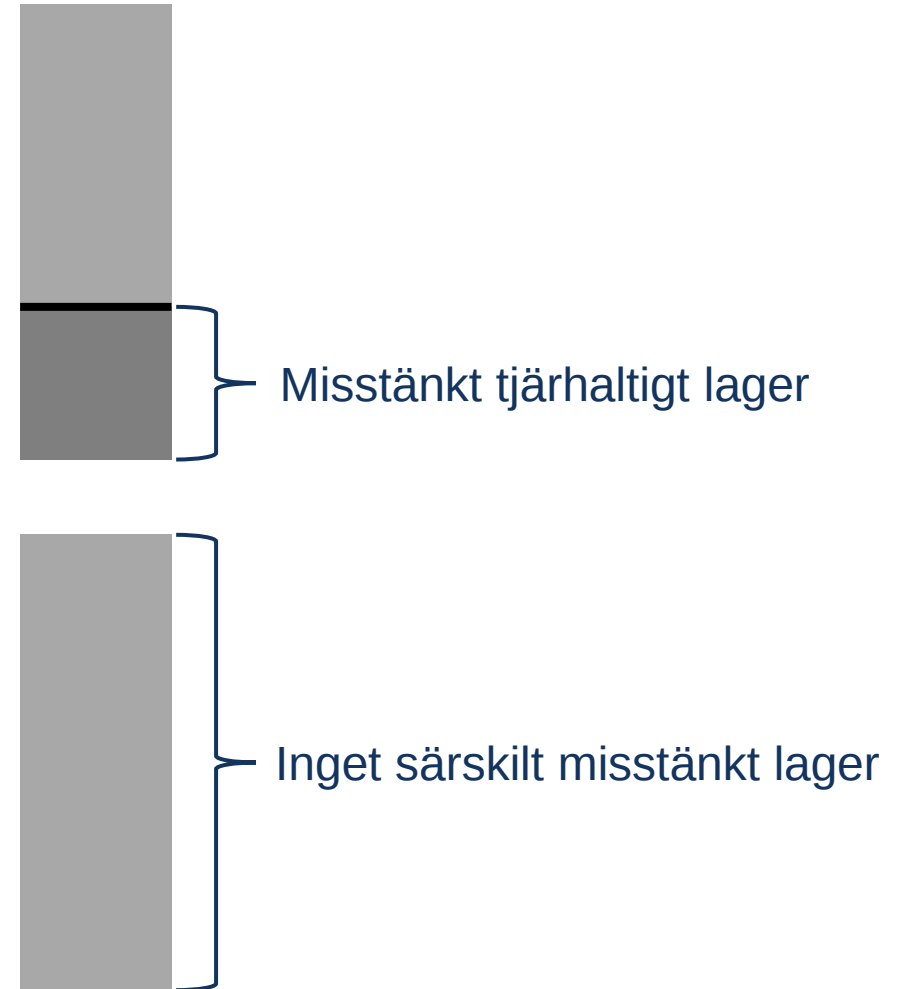
Kvalitativ bedömning av borrhärnor

- Lufttorka
- Lukta
- Titta
 - indränkt makadam?
 - Klisterlinjer?
- Spraya

Utslag?

Gradient?

Brytpunkt?

Provdelning — Misstänkt tjärhaltigt lager

- 1 lager per prov

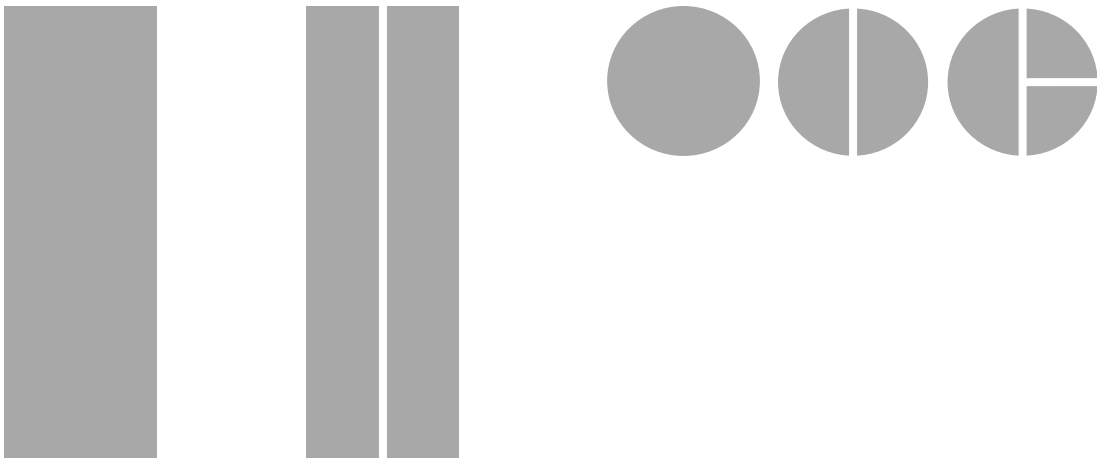
Såga antingen i klistret eller på bägge sidor om klistret

Provdelning — Inget särskilt misstänkt lager

Utgå ifrån undersökningens syfte

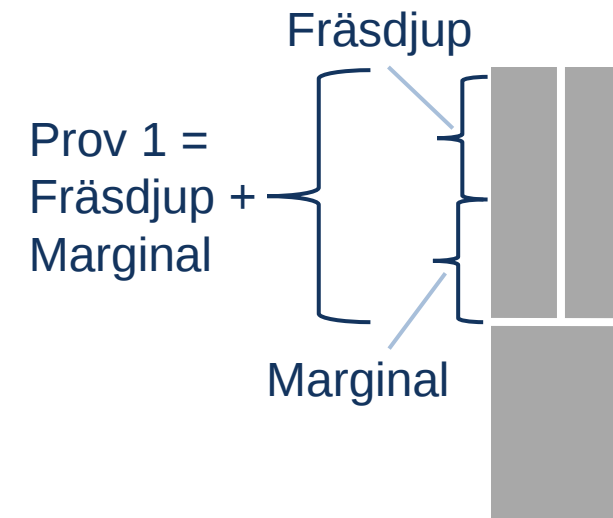
Verifiera avsaknad av tjärhaltig beläggning
Skicka in en (slumpmässigt vald) kvarts borrhärna

Verifiera avsaknad av tjärhaltig beläggning för
planerat fräsdjup

Såga borrhärnan vid fräsdjup + marginal

Kvarta borrhärnan

Sammanfattning

Analyslabben tar i bästa fall ut 4 gram slumpmässigt

Viktigt att ta reda på eventuella tjärhaltiga beläggningars djup

Kvalitativa metoder (lukt och spraytest) kan identifiera förekomst och djup

Borrkärnor bör om möjligt delas vid identifierade lager

Varierande djup på tjärhaltiga lager innebär att marginal behövs vid provtagning ner till planerat fräsdjup

Att kvarta prover ökar labbtesternas representativitet och möjliggör repeterad analys vid märkliga resultat

Och sen då?

- Några intervjuer och observationer kvarstår
- Därefter ska en rapport skrivas till våren, projektet tar slut i Mars
- Rapporten kommer utgöra underlag för nya riktlinjer
- Mer information om projektet finns på:

<https://www.ltu.se/forskning/forskningsamnen/avfallsteknik/forskningsprojekt/forskning-inom-avfallsteknik/2024-11-15-hantering-av-osakerheter-vid-provtagning-och-analys-av-tjarasfalt>

och

<https://fudinfo.trafikverket.se/fudinfoexternwebb/pages/ProjektVisaNy.aspx?ProjektId=5397>

Kontakt

Martin Oscar Larsson
Martin.Larsson@ltu.se
+46920394800

